

Відбірковий етап
VIII Української олімпіади з лінгвістики
19 і 20 грудня 2020 р.

Розв'язки задач

Понпейська мова *молодші класи*

Будова слів:

Іменна частина	
nih-	кокос
teh-	листок
uht-	банан

Розташування			
цей	-et	iet	тут
той	-en	ien	там
отой	-o	io	отам

Завдання 1:

Слово	Переклад
nihet	цей кокос
teho	отой листок
nihen	той кокос
uhto	отой банан
ien	там
tehen	той листок

Завдання 2:

Слово	Переклад
nio	отой кокос
iet	тут

Завдання 3:

Вираз	Переклад
цей листок	tehet
той банан	uhten
отам	io

Джамсай *молодші та старші класи*

Для творення похідної форми перед останньою голосною вихідного слова додаються голосна та приголосна:

- Голосна збігається з першою голосною вихідного слова.
- Приголосною є *w* (для каузативної форми) або *r* (для антонімів). Вона стає носовою (дістає позначку *ⁿ*) тоді й лише тоді, коли носовою була остання приголосна початкового слова — тобто коли ця приголосна була одним зі звуків *m, n, ŋ, ñ* або теж мала позначку *ⁿ*.

Завдання 1:

Значення	Дієслово	Каузатив
бути ситим	εr^ⁿε	εr^ⁿεw^ⁿε
споживати м'ясо	ko	kowo
їсти	ñε	ñεw^ⁿε
взуватися	taɣa	taɣawa

Завдання 2:

Дієслово		Антонім	
зав'язувати	muɟo	muɟur^ⁿo	розв'язувати
зачиняти	pine	pinir^ⁿe	відчиняти
запечатувати	ma	mar^ⁿa	розпечатувати
вставляти	pεgε	pεgεr^ⁿε	діставати
прикручувати	le	lere	відкручувати
зникати	ciⁿε	cinir^ⁿε	з'являтися

Дієслова *молодші та старші класи*

До всіх слів, поданих в умові, можна додати постфікс *-ся*. Залежно від групи отримане дієслово із *-ся* виконуватиме в реченні різну роль:

- Слова з першої групи задають дію, спрямовану на підмет: «дівчина вчиться» ≈ «дівчина вчить себе».
- Слова з другої групи в разі, якщо підмет означає кількох осіб, можуть задавати взаємну дію між ними: «брати сваряться» ≈ «брати сварять один одного».
- Слова з третьої групи матимуть вжиток у безособових реченнях: «живеться тут добре», «хочеться соку» тощо.

Відповіді:

I	II	III
голити захищати одягати лікувати	бачити обіймати штовхати	працювати спати терпіти

Баонанська мова *варіант для молодших класів*

Словник:

Іменники	
caze	дитина
lawa	шаман
mex	солдат
more	кінь
muzi	кіт
tcama	кухар

Прикметники	
ca	добрий
hkamthi	худий
jaksa	гарний
kordon	швидкий
mu	потворний
tamo	повільний
xara	чорний

Дієслова	
cuanke	обирати
dzage	шукати
tcolaga	зустрічати

Будова речення:

група підмета — група прямого додатка — присудок.

Іменні групи складаються з іменника та опціонально з одного або двох прикметників. Коли прикметник один, він розташовується праворуч від іменника. У разі наявності двох прикметників більш загальний із них (той, що характеризує іменник разом із іншим прикметником) розташовується праворуч від іменника, а менш загальний (який характеризує лише сам іменник) — ліворуч. Ці варіанти можна схематично зобразити так:

іменник прикметник₁
(прикметник₂ іменник) прикметник₁

Суфікси числа та відмінка додаються до останнього слова відповідної іменної групи. У таблицях нижче їх наведено в тому порядку, в якому їх додають до іменника або прикметника. Суфікси часу належать дієслову.

Суфікси числа	
-gu-	кілька
-la	множина

Суфікс відмінка	
-ne	прямий додаток

Суфікси часу	
-tce	минулий час
-tco	теперішній час
-gewa	майбутній час

Завдання 1:

- 7 **xara more hkamthi lawagulane cuanketco**
Худий чорний кінь обирає кількох шаманів.
- 8 **mex cagula cazene tcolagagewa**
Кілька добрих солдатів зустрінуть дитину.
- 9 **hkamthi tcama kordonla muzi mune dzagetce**
Швидкі худі кухарі пошукали потворного kota.

Завдання 2:

- 10 Дитина обере худих шаманів.
caze lawa hkamthilane cuankegewa
- 11 Швидкі коні зустріли кількох кухарів.
more kordonla tcamagulane tcolagatce
- 12 Кілька котів шукають гарних швидких солдатів.
muzigula kordon mex jaksalane dzagetco
- 13 Повільні кухарі зустрічають доброго потворного коня.
tcama tamola mu more cane tcolagatco

Баонанська мова *варіант для старших класів*

Словник:

Іменники	
caze	дитина
ga	лисиця
lawa	шаман
maba	лікар
mex	солдат
more	кінь
muzi	кіт
tcama	кухар
xapa	собака

Прикметники	
ca	добрий
hkamthi	худий
jaksa	гарний
kordon	швидкий
mu	потворний
tamo	повільний
tchexan	білий
thargon	гладкий
under	високий
xara	чорний

Дієслова	
cuanke	обирати
dzage	шукати
tcolaga	зустрічати
waga	мити

У разі підсилення значення прикметники та дієслова підлягають редуплікації (їхня основа подвоюється). Наприклад, **kordonkordon** означає «*дуже швидкий*», а **wagawaga** — «*довго мити*».

Будова речення:

група підмета — група прямого додатка — присудок.

Іменні групи складаються з іменника та опціонально з одного або кількох прикметників: прикметники прилягають до іменної групи зліва, але найбільш загальний прикметник ряду (той, що характеризує іменник разом із усіма іншими прикметниками) розташовується праворуч від іменника, а не ліворуч. Зокрема, якщо прикметник у групі лише один, він розміщується не зліва, а справа. Усі варіанти розташування можна схематично зобразити так:

іменник прикметник₁

(прикметник₂ іменник) прикметник₁

(прикметник₂ (прикметник₃ іменник)) прикметник₁

Суфікси числа та відмінка додаються до останнього слова відповідної іменної групи. У таблицях нижче їх наведено в тому порядку, в якому їх додають до іменника або прикметника. Суфікси часу належать дієслову.

Суфікси числа	
-gu-	кілька
-la	множина

Суфікс відмінка	
-ne	прямий додаток

Суфікси часу	
-tce	минулий час
-tco	теперішній час
-gewa	майбутній час

Завдання 1:

10 **kordonkordon xara more under lawagulane dzagetco**
Високий дуже швидкий чорний кінь шукає кількох шаманів.

11 **ca mex tamogula cazene cuankegewa**
Кілька повільних добрих солдатів оберуть дитину.

12 **hkamthi tcama mula ca muzi thargonne wagawagatce**
Потворні худі кухарі довго мили гладкого доброго kota.

Завдання 2:

13 Швидкі шамани обрали кількох коней.
lawa kordonla moregulane cuanketce

14 Кілька лікарів помиють дуже гарних швидких солдатів.
mabagula kordon mex jaksajaksalane wagagewa

15 Білі собаки зустрічають повільного високого потворного кухаря.
xara tchexanla under mu tcama tamone tcolagatco

16 Гладка повільна дитина довго шукатиме добрих лисиць.
tamo caze thargon ga calane dzagedzagegewa

Уаве старші класи

Порядок слів у словосполученні: спершу означуваний іменник, далі означення.

Прості поняття:

Завдання	Слово	Значення
1	omal	верхівка
	onic	шия
2	cün	бджола
	xiül	дерево
3	iüm	дім (будинок)
	ombiüm	дім (домівка)
	oleajaran	нога
	quiec	птаха
	ombeay	рот
—	owixeran	рука
	op	аркуш

Складені поняття:

Завдання	Словосполучення	Буквально	Значення
1	omal iüm	<i>верхівка будинку</i>	дах
	omal xiül	<i>верхівка дерева</i>	крона дерева
	ombeay iüm	<i>рот будинку</i>	двері
	ombeay quiec	<i>рот птаха</i>	дзьоб
	ombiüm cün	<i>дім бджоли</i>	вулик
	ombiüm owixeran	<i>дім руки</i>	рукавиця
	onic owixeran	<i>шия руки</i>	зап'ястя
	op oleajaran	<i>аркуш ноги</i>	стопа
	op xiül	<i>аркуш дерева</i>	листок
2	ombiüm quiec	<i>дім птаха</i>	гніздо
	onic oleajaran	<i>шия ноги</i>	щиколотка допустимо: гомілка
	op owixeran	<i>аркуш руки</i>	кисть допустимо: долоня